

Giuseppe Verdi

Macbeth

GRIEGHALLEN 5. 6. OG 11. NOVEMBER 2009
OPERA BERGEN

GCRIEBER
FONDENE

Postboks 990, Sentrum
5808 Bergen
Tlf. 55606719
E-post: fondene@gcrieber.no
Internett: www.gcrieberfondene.no

CLARION COLLECTION HOTEL HAVNEKONTORET

Vi ønsker velkommen til Bergens flotteste hotell – plassert midt på Bryggen i Bergen!

Vi har 116 store deilige rom og byr på: frokost, kveldsmat, kaffe/te samt fri benyttelse av hotellets velværeavdeling – hvor man kan nyte steambad, badstu, trim og avslapping!

Kontakt oss for bestilling på:
Telefon: 55 60 11 00 eller
E-post: cc.havnekontoret@choice.no

Clarion Collection Hotel Havnekontoret
Slottsgaten 1 – Bryggen 5003 Bergen
www.choicehotels.no

MACBETH

Opera i 4 akter av Giuseppe Verdi

Libretto: Francesco Maria Piave og Andrea Maffei etter William Shakespeares skuespill ved samme navn.

Lady Macbeth – sopran: **Antonia Cifrone**
Macbeth – baryton: **Anooshah Golesorkhi**
Banco – bass: **Nika Guliaschvili**
Macduff – tenor: **Rafael Vazquez**
Dama – mezzo : **Tone Kvam Thorsen**
Malcolm – tenor: **Geir Molvik**
Medico – bass: **Nika Guliaschvili**
Servo – baryton: **Åsmund Drottning**
Sicario – baryton: **Åsmund Drottning**
1. apparizione – bass: **Nika Gulischvili**
2. og 3. apparizione – sopran: **Kristin Raknes**
Fleance – stum rolle: **Styrk Fuglestad Skare**
Duncan – stum rolle: **Kjartan Kaldhol**
Hekser, soldater, adelige og flyktninger. **Bergen Operakor**

Regi: **Reto Nickler**
Lysdesign: **Jens Lange**
Dirigent: **Anne Randine Øverby**

Bergen Operakor
Opera Bergens Orkester

Konsertmester: **Fabrizio Bono**
Repetitør: **Lorelei Petrescu**

Lys- og sceneteknikk: **Avab CAC / Grieghallen**

OPERA BERGEN: Produksjon, inspisient, kostymer, rekvisitt, hår, sminke, scenografi, PR, program, korinstruksjon, orkesterregi

A large, stylized, handwritten-style title 'macbeth' in black ink, positioned at the bottom of the page. The letters are thick and expressive, with long, thin vertical strokes extending downwards from the 'm' and 'h'.

Giuseppe Verdi

- og hans operaer

I siste halvdel av 1800-tallet ble vesteuropeisk operahistorie i hovedsak skapt av to sentrale personer som begge var født i 1813; Giuseppe Verdi og Richard Wagner. De representerte to ulike måter å reformere kunstarten, og mye hadde sin bakgrunn i deres ulike sosiopolitiske utgangspunkt for sine respektive komponistgjerninger. Mot slutten av 1830-årene entret de den musikkdramatiske scenen i Europa med sine første operaer, begge med ganske tradisjonsbundne verker som startpunkt.

Giuseppe Verdi ble født 10. oktober 1813 i den lille landsbyen Le Roncole, ved Busseto i Parma og døde 27. februar 1901 i Milano. Han musikalske anlegg viste seg tidlig, og allerede i tolvårsalderen ble han organist på hjemstedet. Videre studerte han i Busseto, og som 18 åring ble han sendt til Milano hvor han fikk en utmerket lærer i Vincenzo Lavigna som var "Maestro al cembalo" ved La Scala. Her fikk han rikelig anledning til å besøke de ulike teaterscenene, og på denne måten fikk han god kjennskap til operarepertoaret for sin tid.

Verdis hjemland, Italia, var på mange måter et paradis for datidens operakunst. Et stort antall *stagione* ensembler turnerte over hele landet og skjemte publikum bort med briljante og virtuose vokale artister. Opera var ikke bare en del av tilværelsen, men spilte også en vesentlig rolle i den.

Antall operaer som ble komponert og fremført i Italia var langt større enn i alle andre land i Sentral-Europa, og tilbudet var større enn etterspørselen. Både Rossini, Donizetti og til en viss grad Bellini ble på mange vis fanget av denne situasjonen.

Det som regulerte tilbud og etterspørsel var å tvinge komponistene – særlig de som ikke hadde oppnådd full anerkjennelse – til en rolle som masseprodusent av opera. På denne måten representerte kunstarten et uunnværlige behov som noen så det som sin rett til å regulere, og som anså kvantitet som viktigere enn kvalitet.

Verdi begynte å komponere, og med sin første opera "Oberto" ble kontakten knyttet til forleggeren Ricordi. Denne kontakten skulle vise seg å utvikle seg til et vennskap som skulle vare livet ut. Verdi opplevde sitt livs krise da han mistet både kone og to barn i sykdom, og rundt 1840 gikk han inn i en dyp depresjon.

Operaen han skrev i denne tiden ble en fiasko, og Verdi lovet seg selv at han aldri mer skulle skrive mer opera. På innstendig oppfordring begynte han likevel å arbeide med en libretto om kong Nebudkanesar, og med "Nabucco" i 1842 slo han definitivt gjennom som operakomponist, noe som førte til at han fortsatte sitt komponistvirke.

Verdi, som enda ikke var fylt 30 år i 1842, ble også fanget i denne malstrømmen da han oppnådde stor suksess med Nabucco. Men i tillegg til sine forgjengeres rikdom av strålende ideer, aristokratisk melankoli og varme, nydelige melodier hadde den unge mesteren en verdifull egenskap i tillegg; inderlig energi og vilje til å ytre noe vesentlig inn i sin samtid.

Hans usukrede og mer realistiske nye stil (verismen) ble vel mottatt av publikum; det harmonerte med deres patriotiske følelser, og Verdi ble innhentet av krav om å produsere operaer på løpende bånd. La Scala i Milano oppnådde å få flere verk, og også andre byer bestilte nye operaer, og beruset av medgangen signerte Verdi den ene kontrakten etter den andre.

Stilen viser slektskap og inspirasjon fra komponister som Bellini, Donizetti og Rossini, men preges allerede av den rytmiske vitaliteten og melodiske kraften som preger Verdis verker. Det kan hevdes at Verdi begynte sin komponistvirksomhet uten spesielle estetiske holdninger, men han hadde det dramatiske i blodet, og ut fra dette søkte han hele tiden etter nye musikalske uttrykk som var teatermessig virkningsfullt. Dette førte ham bort fra det konvensjonelle og fram mot psykologiske dramaer, ofte med en fortettet stemning i det musikalske forløpet.

Allerede med Macbeth fra 1847 begynte Verdi imidlertid å utfordre bel canto idealet. Han søkte etter et musikalsk uttrykk som var teatermessig og dramaturgisk virkningsfullt, og dette førte ham bort fra det konvensjonelle og fram mot psykologiske dramaer, ofte med en fortettet stemning i det musikalske forløpet.

Macbeth er Verdis første opera basert på et drama av Shakespeare – senere kom Otello og Falstaff – og han valgte med det å komponere en opera med makt som det sentrale tema; om forræderi og mord som følge av begjæret etter å regjere, manglende vilje og evne til å takle redselen for det ubegripelige og en våknende erkjennelse av misgjerningene som resulterer i vanvidd og galskap. Her er ingen kjærlighetshistorie eller romantiske duetter, heller ikke noen ledende tenorrolle.

Hans neste tre operaer kom nå i rask rekkefølge: "Rigoletto" i 1851, "Il Trovatore" (Trubaduren) i 1853 og "La Traviata" i 1853. De betegnes ofte som hans mesterverk, og ble i sin tid banebrytende nettopp som psykologiske dramaer. Rollefigurene er tydelige karakterer som står mot hverandre, og dramaet utspiller seg mellom disse. Musikken har en intim og forfinet karakter og viser en begynnende utvikling mot en blandingsstil med ofte flytende grenser mellom resitativ og arier.

Samtiden lot seg overvelde av alt det nye i musikken, i stilen og i selve formen i de enkelte numrene. Musikken ble kritisert for at det ikke fantes melodier, sangere kunne ikke briljere med sin teknikk og virtuositet som de hadde vært vant til, men Verdi lot seg ikke bevege til å fire på sine egne kunstneriske krav, og han fortsatte med å utvikle denne stilen som etter hvert ble typisk for ham.

På denne måten ble disse suksessene en kamp mot de veletablerte og til dels tyranniske bel canto sangerne som ikke lenger kunne briljere med sin teknikk og virtuositet som de hadde vært vant til, og som over hodet ikke var tilfreds med måten den unge komponisten fratok dem stråleglansen. Verdi måtte også "fighte" teaterprodusenter og forleggeres utbytting, samt den offentlige sensuren.

For landets frigjøring og kamp for selvstendighet – // *risorgimento* – ble Verdi allerede blitt et patriotisk symbol. Han hadde med de tre mesterverkene brutt med tradisjonen; han hadde brakt både den pukkelryggede og den prostituerte på scenen, og gitt rom for karakterer med liv og pust, følelser og vilje.

Men disse moderniseringene gjorde at den offentlige sensuren ble svært mistenksomme overfor Verdis musikk.

At litteratur, musikk, opera eller andre kunstuttrykk er uønsket av ulike makthavere er ikke ukjent for noen av oss om vi ser oss tilbake i historien eller utover i verden.

Som offentlige ytringer provoserer de på forskjellige måter og i ulik grad, og representerer et korrektiv til den samtid og samfunn de ytrer seg i. Derfor er det også i vår samtid, i vårt samfunn og i vår by relevant, nødvendig og viktig å gi liv til *Macbeth* nok en gang.

Heksene i Macbeth

De tre heksene i Shakespeares drama er i Verdis opera blitt til tre grupper med hekser, Disse karakterene er langt mer sammensatte enn vi finner i mye av tradisjonell eventyrlitteratur; hekser og trollkvinner som med magi og trolldom oppfyller onde ønsker – mot visse gjenytelser.

I Macbeth har heksene en sterk dramaturgisk funksjon foruten den dypt meningsbærende og symbolske betydningen de har. De bidrar med energi og spenning til at handlingen og dramaet beveger seg fremover, og de er med på å synliggjøre at Macbeths handlinger springer ut av hans egen menneskelige, etiske og moralske tilstand. Deres styrke ligger i å forsterke ideer og tanker som allerede ligger hos Macbeth selv.

Heksene er hekser i kraft av kunnskap og innsikt som Macbeth ikke selv har – de er seende på en annen måte enn han er. Slik representerer de en feminin form for kunnskap og innsikt som er annerledes enn den maskuline.

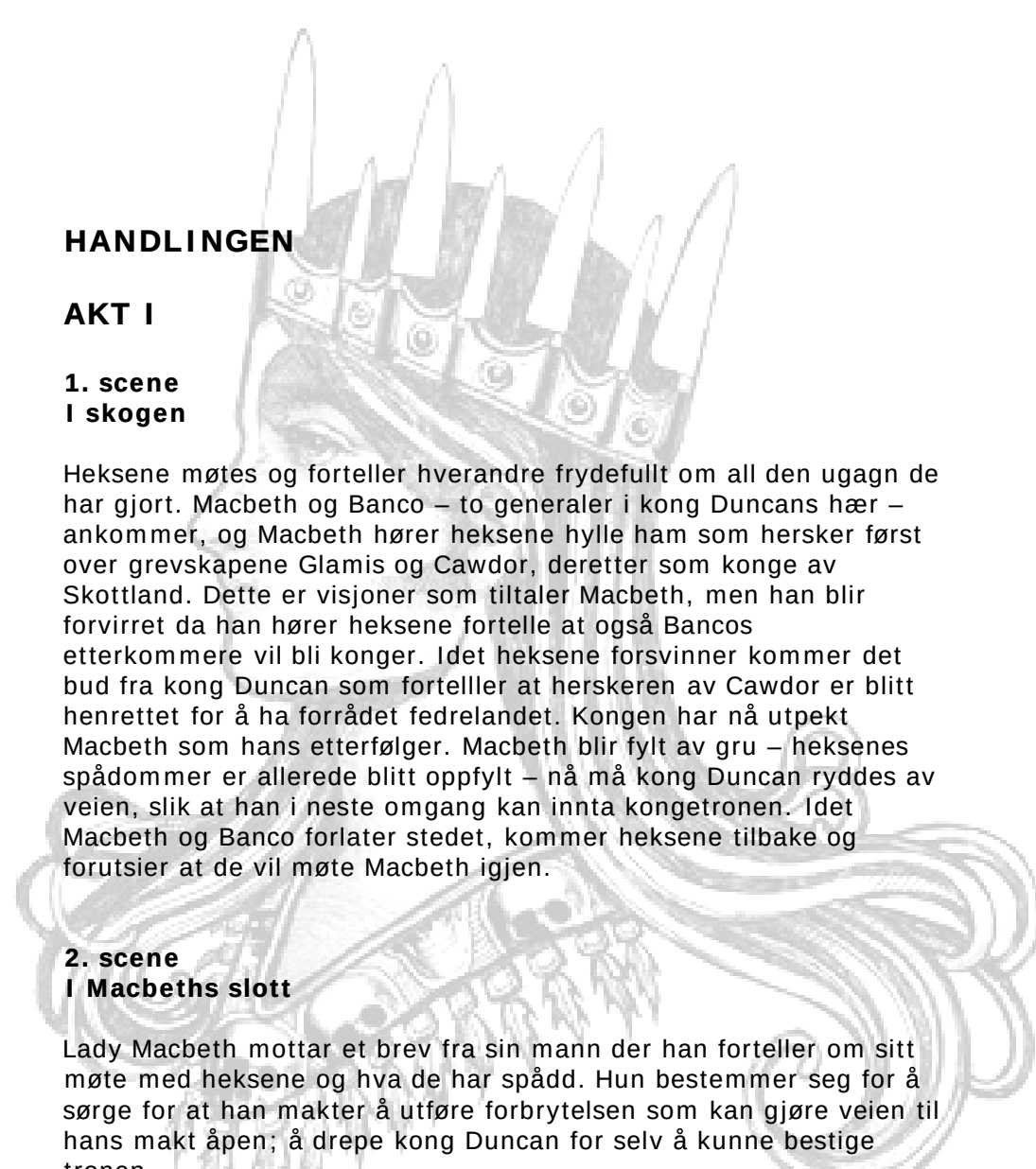
De ser og forstår hans ambisjoner og trang til makt – og det er denne innsikten som gir dem en slags garanti for at deres spådommer blir til virkelighet, og som gir dem deres manipulative innflytelse over Macbeth.

De advarer, forutser og frister – men de kontrollerer ikke Macbeth, og de kaster heller ikke noen forbannelser over ham. Men deres innsikter tiltrekker Macbeth, og han drives inn i et slags avhengighetsforhold til deres spådommer – i et forsøk på å få full visshet om sin uovervinnelighet.

Men heksene forteller ham ikke alt – og Macbeth hører det han vil høre. Macbeth selv velger sine onde handlinger – det er han som velger å drepe fremfor ikke å drepe – og det er hans egne valg som gjør at han selv spinner et nett han ikke kommer ut av, hvor det ene mordet leder til det andre.

Han er fanget i et paranoid kaos som han selv bærer ansvaret for, og som blir hans fullstendige nederlag.

HANDLINGEN

AKT I

1. scene I skogen

Heksene møtes og forteller hverandre frydefullt om all den ugagn de har gjort. Macbeth og Banco – to generaler i kong Duncans hær – ankommer, og Macbeth hører heksene hylle ham som hersker først over grevskapene Glamis og Cawdor, deretter som konge av Skottland. Dette er visjoner som tiltaler Macbeth, men han blir forvirret da han hører heksene fortelle at også Bancos etterkommere vil bli konger. Idet heksene forsvinner kommer det bud fra kong Duncan som fortelller at herskeren av Cawdor er blitt henrettet for å ha forrådet fedrelandet. Kongen har nå utpekt Macbeth som hans etterfølger. Macbeth blir fylt av gru – heksenes spådommer er allerede blitt oppfylt – nå må kong Duncan ryddes av veien, slik at han i neste omgang kan innta kongetronen. Idet Macbeth og Banco forlater stedet, kommer heksene tilbake og forutsier at de vil møte Macbeth igjen.

2. scene I Macbeths slott

Lady Macbeth mottar et brev fra sin mann der han forteller om sitt møte med heksene og hva de har spådd. Hun bestemmer seg for å sørge for at han makter å utføre forbrytelsen som kan gjøre veien til hans makt åpen; å drepe kong Duncan for selv å kunne bestige tronen.

En tjener kommer med bud om at kongen kommer som gjest til Macbeths slott allerede neste dag. I en cabaletta maner Lady Macbeth mørkets makter til å styrke og hjelpe henne. Macbeth kommer tilbake, og hun ber ham rydde kongen av veien fortest mulig.

Kongen kommer til slottet i følge med Banco, kongssønnen Malcolm og adelsmannen Macduff, og Macbeth viser dem til deres rom for natten. Han blir så alene med sine tanker, og en dolk trer tydelig fram i hans tanker – terningen er kastet.

Han går inn der kongen sover, og utfører udåden. Skrekkslagen styrter han tilbake etter å ha myrdet kongen, og beskriver for sin Lady den forferdelige scenen. Hun ber kaldt sin mann gå tilbake for å legge igjen dolken og smøre noe av blodet på klærne til kongens menn for å kaste mistanken over på dem.

Men Macbeth, som er i sjokk, makter det ikke, og hun tar selv dolken og går inn i kongens rom med den.

Banco og Macduff kommer for å vekke kongen og oppdager mordet, Nå vekkes hele slottet – og første akt avsluttes med at hele ensemblet – inkludert Macbeth og Lady Macbeth påkaller himmelens vrede over morderne.

AKT II

1. scene På slottet

Macbeth er i dyster sinnsstemning og Lady Macbeth klandrer ham for dette og ber ham glemme det som skjedde, nå burde han jo bare være glad – heksene talte sant – han er nå kongen! Men Macbeth kan ikke fri seg fra tanken på de andre spådommene heksene kom med; at Bancos etterkommere en dag skal regjere. Med støtte fra Lady Macbeth bestemmer han seg for også å myrde Banco og sønnen Fleance.

Da Lady Macbeth blir alene, jubler hun over at alle hindringer snart vil være ryddet av veien.

2. scene I en park

Macbeths leiemordere venter på Banco og sønnen som er på vei til festbanketten på slottet. Banco advarer sønnen sin, og forteller at det var en slik dyster natt at kong Duncan ble myrdet.

Leiemorderne går til angrep – Banco blir drept, men Fleance unnslipper.

3. scene På slottet

Macbeth og Lady Macbeth ankommer og blir hilset av gjestene. Lady Macbeth utbringer en skål:

La begeret fylles med edleste vin! La gleden fødes og smerten dø!

La hatet og forakten vike. Kjærlighetens dyder skal herske!

La oss nyte denne eliksir som heler alle sår, og bringer livet tilbake. La oss fordrive de tunge tanker! La glede fødes og smerten dø!

En av Bancos mordere kommer og gir rapport om Bancos død og Fleances flukt. Macbeths glede over dette er kortvarig, for da han skal sette seg ned igjen ser han Bancos gjenferd på en av stolene – et gjenferd det bare er Macbeth som ser.

Macbeth blir skrekkslagen, og oppførselen hans får gjestene til å bli forvirret. Lady Macbeth får roet ham ned, og hun fortsetter å underholde gjestene.

Når hun har fått beroliget gjestene kommer Macbeth igjen med et uforståelig utbrudd. I redsel og vanvidd ber han demonen om å forsvinne. Nå vil han vite mer om hva heksene i sine spådommer sier om hans fremtid .

Lady Macbeth ber ham ta seg sammen; Banco er jo død – det er bare hans egen frykt som herjer med ham.

Macduff får bange anelser om et forræderi, og bestemmer seg for å forlate landet. Gjestene ser nå sitt land som "ondskapens yngleplass" og har fått et innblikk i mørke hemmeligheter.

AKT III

Heksene danser og utfører sine uhyggelige ritualer. De forutsier også at de snart vil få besøk av Macbeth. De skal fortelle ham om hans skjebne – men ikke om hans død...

Macbeth kommer – og han spør dem om sin fremtid. De påkaller mørke krefter, og gjennom flere syner får han kjennskap til sin skjebne.

Først blir han advart mot Macduff, noe som bekrefter hans mistanke, men da han vil spørre mer om dette får han kun høre at uansett hvor vill og grusom han er, så skal ingen mann født av en kvinne kunne skade ham!

Han er uovervinnelig inntil Birnamskogen kommer imot ham, blir han fortalt. Banco spør videre om Banco eller hans etterkommere noen gang vil bestige tronen – da følger en underlig sang og et syn hvor åtte konger viser seg – og alle ligner Banco!

Den siste – Banco selv – viser Macbeth i et speil at alle de andre kongene er Bancos etterkommere. Macbeth besvimer, og heksene befaler luftens ånder å få ham tilbake til bevissthet. De forsvinner, og Macbeth forteller Lady Macbeth om de tre spådommene. Hun fornekte at Bancos etterfølgere skal herske.

Macbeth bestemmer seg for å brenne Macduffs eiendommer og ta livet av ham og hele hans familie. De må finne Bancos sønn og drepe ham også. Lady Macbeth styrkes av hans tilsynelatende mot, og de står sammen i de hevngjerrige planene.

PADØY TRANSPORT AS

Kranbiler - Flakvogner - Vogntog
Små og store kranbiler - Mannskapskorg
Flakvogner og vogntog

www.padoy.no

Tlf. 55 24 30 60 - Faks 55 25 30 61

AKT IV

1. scene

Flyktninger på grensen sørger over sitt fedreland som lider under Macbeths grusomme vanstyre. Blant disse er Macduff som nedbrutt sørger over nyheten om drapet på sin kone og sine barn. Malcolm som er den rettmessige arvtakeren til den skotske tronen kommer og ber flyktningene følge ham, og hugge hver sin gren fra Birnamskogen. Med den som kamuflasje vil de overraske sin felles fiende.

2. scene

På slottet

En doktor og Lady Macbeths kammerjomfru venter; de er engstelige for dronningen som åpenbart har store sinnsforstyrrelser og vandrer hvileløst rundt i søvne om nettene. Hun kommer – med vilt oppsperrade øyne – men ser likevel ingenting. Hun forfølges i sitt sinn og tanke av sine gjerninger – mordene og urettmessigheten og forsøker forgjeves å vaske hendene sine rene. Men for hennes indre øyne er de fremdeles tilsølt av blodet hun har fått til å flyte. Hun raver rundt i ørske inntil hun segner om og dør.

3. Scene

Macbeth tenker på den forestående kampen mot Macduff, Malcolm og deres venner. Han erkjenner sine blinde ambisjoner og opplever at timeglasset er i ferd med å renne ut – og at tronen likevel ikke kan vinnes. Han blir avbrutt i sine tanker av at kammerjomfruen forteller ham at Lady Macbeth er død. Med forsteinet mine spør han *"Hvorfor denne jamringen? Livet – hva er vel det? En historie fortalt av en tosk – bare tomme ord!"* Samtidig blir han fortalt at Birnamskogen marsjerer. Nå forstår Macbeth heksenens spådommer, og forbereder seg til sin siste kamp.

4. Scene

Macbeth og Macduff møtes til kamp. Macbeth oppfordrer Macduff til å flykte – for ingen mann født av en kvinne kan drepe ham! Men for Macbeth er slaget tapt i det han hører Macduffs ord: *"Jeg fødtes ikke som deg – men ble skåret ut av min mors liv"*. Den allerede slagne kongen kjemper desperat, men Macduff seirer. Malcolm kommer tilbake og forkynner seieren over Macbeths medsammensvorne, og folket hyller Malcolm som sin nye og rettmessige konge.

Opera Bergen og Macbeth

– dristighet og dramatikk i tett følge gjennom 20 år

Første gangen **Opera Bergen** produserte **Macbeth** var i 1988 – med en konsertversjon av operaen sammen med Musikkselskapet Harmonien og Aldo Ceccato. Dette var i en periode hvor **Opera Bergen** i en årrekke hadde hatt mange og gode samarbeidsproduksjoner med Harmonien, Festspillene og Grieghallen

I 1989 så den første sceniske versjonen dagens lys, og **Opera Bergen** kunne med stolthet presentere Norgespremieren på denne dramatiske, historiske og moderne operaen – som Verdi selv regnet som sin beste. Forestillingen samlet fire fullsatte hus i Grieghallen.

Til da var dette **Opera Bergens** definitivt største og dristigste kunstneriske satsing – med regissør Ann-Margret Petterson og dirigent Maestro Carlo Felice Cillario – begge anerkjente operakunstnere ved hhv Stockholmsoperaen og La Scala, og med en rekke bergenske operakunstnere både på og bak scenen.

Opera Bergen hadde på det tidspunktet det samme ønsket som i dag; at Bergen skulle se seg tjent med et regionalt profesjonelt produksjonsmiljø, og fikk til fulle fikk vist hvilket potensiale som ligger i et stort og aktivt operaproduksjonsmiljø i Bergen.

I 1996 ble **Macbeth** på nytt satt opp i Grieghallen – til stor glede for det bergenske publikummet. Også denne gangen samlet forestillingene fulle hus. Anooshah Golesorkhi, som på den tiden var et nesten ubeskrevet blad, fikk i Bergen gjort sin aller første **Macbeth**, noe som har vært av stor betydning for hans senere internasjonale karriere. I dag rager han høyt på den internasjonale operahimmelen – ikke minst som Verdifortolker – og er jevnlig å høre på de The Met, Wiener Staatsoper, Bayerische Staatsoper m.fl. Også denne gangen var det Ann-Margret Petterson som hadde regi – i ny utgave – og byens egen operadirigent Anne Randine Øverby hadde den musikalske ledelsen.

Året etter ble den første offentlige regionsoperaen i Norge etablert, og Opera Bergen anså at man nærmet seg målet en hadde satt seg ved etableringen i 1981 – en regionalt produserende opera med feste i Bergen – som i samarbeid med nasjonale og internasjonale kapasiteter kunne gi vestlandspublikummet stadig mer og bedre operakunst.

I 1999 ble **Macbeth** satt opp som årets sommeropera på Bergenhus Festning – presentert av den offentlige regionsoperaen Vest Norges Opera – med Opera Bergen som produsent. Denne gangen var det Bruno Berger Gorski som hadde regien.

Produksjonen falt inn som en i den lange rekken av sommeropera som ble produsert av Opera Bergen i årene 1995 – 2007. Elena Zelenskaia og Anooshah Golesorkhi hadde hovedrollene – og publikum strømmet til – mer enn 3000 i tallet.

10 år senere – i 2009 – velger **Opera Bergen** på nytt å sette opp **Macbeth** i byens storstue – denne gangen med ny regissør; Reto Nickler som har hatt regioppdrag bl.a. på Nasjonaloperaen i Helsinki og på Wiener Staatsoper, med "vår egen" Anooshah Golesorkhi som **Macbeth** og Antonia Cifrone som Lady **Macbeth** – en rolle hun har høstet strålende kritikker for i Storbritannia.

Opera Bergen ønsker med dette som operaprodusent å vise sin profesjonalitet, sin internasjonalitet og sin regionale forankring – som bør være grunnlaget i en operainstitusjon til glede for regionens publikum og ikke minst dens kunstnere.

Vi skylder derfor våre støttespillere og venner i det bergenske næringsliv og **Opera Bergens** Venner som moralsk, praktisk og økonomisk har latt oss beholde troen på at vår kompetanse kommer byens kunstliv til gode også i fremtiden.

Vi pusser gjerne støvet av våre egne ord fra 1989 og Norgespremieren på **Macbeth**, og oppdaterer dem til 2009;

Opera er samarbeidets kunst – for å la operakunsten leve må samarbeidet fungere. Kunstnerisk fungerer det utmerket. Det mangler kun noen kroner – og det behøver ikke være kongekroner!

Antonia Cifrone –sopran

Antonia Cifrone har bl.a. studert med Renata Tebaldi, Elio Battaglia, Enzo Dara og Maria Chiara. Hun er aktiv nasjonalt og internasjonalt både i sceniske forestillinger og i oppsetninger med det italienske kringkastingselskapet RAI. Hun gjester hyppig kompanier som "Circolo le Voci" i Verona, "Valle D'Aria"festivalen, "Pucciniana"festivalen, "Recitals per grandi personaggi dell'Opera Lirica" med R.Tebaldi, G.Bechi, N.Martinucci, R.Bruson. Hun har vunnet "Festival Verdiniano"-konkurransen og debuterte med hovedrollen i Verdis opera "Alzira" ved Teatro Magnani og ved Teatro Regio i Parma, dirigert av M.G.Kuhn. Videre Gilda i "Rigoletto" ved Verdi-festivalen i Parma og Bassano Opera Festival med dirigentene Giovaninetti og Saunale, debut ved den internasjonale samtidsmusikkfestivalen i Bolzano i Brittens "Giro di Vite", Goreckis Symfoni nr.3 med dirigent M.F.Neri, Leonora i "Trubaduren" ved de største bulgarske operaene, Donna Elvira i "Don Giovanni", Violetta i "La Traviata", tittelrollen i "Tosca" ved nasjonalteateret i Havana, Cuba, Mimi i "La Bohème", Liu i "Turandot". Hun har Vest Norges Opera i 2001 i tittelrollen "Madama Butterfly" av Puccini og tittelrollen "Sour Angelica" av Puccini i 2007.

Anooshah Golesorkhi – baryton

Barytonen Anooshah Golesorkhi gjester jevnlig kjente operahus i Europa og Nord-Amerika, som Metropolitan Opera, Statsoperaen i Wien, Operaen i San Francisco og Deutsche Opera Berlin. Rollefaget inkluderer Scarpia (Tosca), Nabucco, Rigoletto, Renato (Maskeballet), Germont, Grev Luna, Gerard (Andrea Chenier), Marcello (La Bohème), Michel (Il Tabarro), Ypperstepresten (Samson og Dalila). Annooshah Golesorkhi har gjestet Bergen ved en rekke produksjoner; som Toreadoren i "Carmen"(1992) og i 1993 som Ypperstepresten i "Samson og Dalia", oppsetningen som ble fremført i Bergen, Israel og Eritrea. Jago i "Otello"(1994) og den samme rolle ved Statsoperaen i Praha i 1995. "Nabucco" (-95) Macbeth (1996 og 1999) Alfio (Cavalleria Rusticana 99/03) og Guglielmo (Le Villi) i Grieghallen, 2000 tittelrollen i "Nabucco" på Bergenhus Festning, Germont i La Traviata i Grieghallen 2003 og Scarpia i Tosca på Bergenhus Festning i 2004. I 2006 sang han Il Conte di Luna i Trubaduren, samt ypperstepresten i Samson og Dalila. I 2007 hadde han tittelrollen i Nabucco på Bergenhus Festning, og han sang "Renato " i Verdis Maskeballet i Grieghallen. I 2008 medvirket han i flere roller i "Hoffmanns eventyr "av Offenbach, og i 2009 Sharpless i Puccinis Madama Butterfly.

Nika Guliaschvili - bass

Nika Guliaschvili er født i Georgia i 1975. Etter fullførte juss-studier ved det statlige universitetet i Georgia har han tatt sangutdanning ved Konservatoriet i Tbilisi. I årene 2004 – 2007 var han tilknyttet det statlige akademiske teater for opera og ballett i Tbilisi, og i 2007 -2009 var han en del av CNIPAL (Centre National d'insertion professionnelle d'artistes lyriques) i Marseilles; et akademi for unge operasangere som ønsker å målrette sin profesjonelle virksomhet og konsentrere seg om spesifikke aspekter av operarepertoaret. I 2008 sang han rollen som Mephisto i Gounouds Faust und Marguerite i Tokyo i Japan, og i 2009 Lord Gualtiero Valton i Bellinis I Puritani i Toulon i Frankrike. På hans repertoar for øvrig finner vi bl.a. Sarastro (Tryllefløyten), Sparafucile (Rigoletto), Doktor Grenvil (La Traviata) Masetto (Don Giovanni), Il Re (Aida) Munken (Don Carlo) og Monterone (Rigoletto)

Tone Kvam Thorsen - alt

Tone Kvam Thorsen er oppvokst i Sandnes og bosatt i Bergen. Utdannet ved musikklinjen, Bergen Pedagogiske Høgskole, høyere sangpedagogisk eksamen NMLL og videre sangstudier England, Tyskland og Nederland. Deltok i etableringen av Opera Bergen i 1982 og har siden arbeidet i ledelsen med over 70 operaoppsetninger i Bergen. Solist i kirkemusikalske verk, messer og kantater, ved symfoniske konserter, opera og musikaler. Solist med bl.a Bergen Filharmoniske Orkester, Stavanger Symfoniorkester, Domkirkens Orkester, Collegium Musicums Orkester, Amadeus Orkesteret i Wien og Praha Symfoniske Kammerorkester. Konserter og opera i Danmark, Eritrea, Egypt, Estland, Romania, Østerrike og Tsjekkia. Har fremført operaroller som Olga (Eugen Onegin), Talskvinne (Pizzettis Assasino nella Cattedrale), Lucia (Cavalleria Rusticana), Marthe (Faust), Maria (Porgy and Bess), 3.Dame (Die Zauberflöte), Mary (Der fliegende Holländer), Carmen og Mercedes (Carmen), Barbara (Korngolds Violanta) samt hovedrollene som Madame Flora (Baba) i Menottis The Medium og Anna i Die Sieben Todsünden av Weill/Brecht.

Rafael Vázquez Sanchis - tenor

Rafael Vázquez Sanchis er født i 1976 i Alicante i Spania. Han startet sine sangstudier ved Guildhall School of Music i London, og ved den Flamske Operas Young Artist Program studio. Han har også deltatt i en rekke masterclasses med Graham Clark og The Samling Foundation.

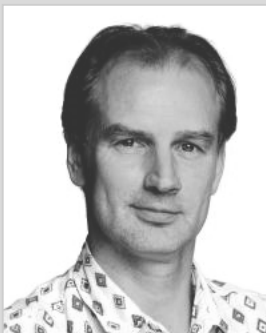
På rollelisten hans finner vi bl.a. Duca (Rigoletto), Pollione (Norma), Malcolm (Macbeth), Xerxes (tittelrolle) Don Jose (Carmen), Ferrando (Cosi fan tutte), Nemorino (L'elisir d'amore) og Tamino (Die Zauberflöte) foruten tenorpartiene i Verdi Requiem og Rossini's Messe Solenne.

Vazquez har etter hvert utviklet seg til en spinto tenor – etter studier med James og Prizrenka McCray, og flere roller fra Verdi og Puccini står nå på hans repertoar.

I 2008 gjorde han Malcolm (Macbeth) i Concertgebouw Amsterdam, og i 2009 Pollione (Norma) i Monnickendam, Rodolpho (La Bohème) i Ibiza/Spania og Duca (Rigoletto) for Clonter Opera i Storbritannia.

I Bergen gjør han sin første MacDuff, og legger således en ny rolle til sitt Verdirepertoar.

Jens lange - lysdesigner

Lysdesigneren Jens Lange er teknisk sjef ved Det Kongelige Teater i København. Han har tidligere hatt samme stilling ved Det Nye Teater, og vært produksjons-leder ved Nørrebro Teater. Jens Lange har vært lysdesigner for oppsetninger med "Flaggermusen" (94), "Den glade enke" (96) og "La cage aux Folles" (97) ved Det Ny teater og "Skjebnens Makt" i Barcelona (96). Lysdesigner ved Opera Bergens produksjoner av Verdis "Aida" (Grieghallen 90), Mascagnis "Cavalleria Rusticana" (Grieghallen 91), Gershwins "Porgy and Bess" (Grieghallen, Cairo Operahouse og Odeon Theatre, Eritrea 92), Bizets "Carmen" (Grieghallen 92), Saint-Saëns "Samson og Dalila" – (Grieghallen, Ashkelon Amfiteater, Isral, Odeon Theatre, Eritrea, 93), Puccinis "Turandot" (Grieghallen 93), og Verdis "Don Carlos" (Grieghallen 97) samt ved Vest Norges Operas produksjoner av Puccinis "La Bohème" (1998/2004) og Wagners "Der Fliegende Holländer" i 1998, "Tosca" februar 1999, norgespremierer av Massenets "Werther", konsertfremføringer av "Chess" i Grieghallen og "Carmina Burana" i Aenum 2000, Puccinis "Madama Butterfly" i Aenum 2001, Mozarts "Tryllefløyten" i Aenum og La Cerentola (Askepott) på Den Nationale Scene i 2002, Gounods "Faust" i Aenum, "La Traviata" i Grieghallen i 2003, "Eugen Onegin" i Grieghallen i 2004, "Barbereren i Sevilla" ved Den Nationale Scene i 2005, Saint Saëns "Samson og Dalila" i 2006 og Verdis "Nabucco".

Reto Nickler - regissør

Reto Nickler er sveitsisk regissør, født i Bern. Han har siden 1999 vært fast ansatt som professor ved Universitât für Musik und Darstellende Kunst i Wien siden 1999, med regi og iscenesettelse som fagfelt. Etter først å ha arbeidet som regiassistent ved flere produksjoner ved bl.a. Wiener Staatsopera, Bologna, Bern og Zürich, har han hatt en rekke regioppdrag over hele Europa. Bl.a. kan nevnes Schönbergs Moses og Aron ved Wiener Staatsoper i 2006, Puccinis La Bohème ved den finske Nasjonaloperaen i 2000, Janaceks Jenufa ved Opernhaus Zürich i 1998, Mozarts Entführung aus dem Serai ved Theater Ulm i 2006. Reto Nickler har icenesatt flere uroppførelser, bl.a. Det guddommelige Tivoli av Per Nørgaard i 1995 og Schnewittchen av Heinz Holliger i 1998 ved Opernhaus Zürich. Den siste ble kåret til årets uroppføring i 1999. Han har således bemerket seg som regissør for en rekke operaer fra vår egen tid, foruten det klassiske repertoaret. Fremtidige produksjoner Reto Nickler skal regissere er Vedis Rigoletto ved Bern Stadttheater, Henzes Elegie für junge Liebende ved Theater Lübeck og Catalanis La Wally ved Stadttheater Kalgenfurt.

Anne Randine Øverby – dirigent

Dirigenten Anne Randine Øverby har ledet fremførelser av en rekke operaer og vokal symfoniske verk. Dirigent for nyoppsetningen av Barberen i Sevilla ved Statsoperaen i Praha, gjestespill i Kairo med Porgy and Bess og Ashkelon Musikkfestival i Israel med Samson og Dalila, Ein Deutsches Requiem i The Forbidden City Concert Hall med Beijing Symphony Orchestra, Barberen i Sevilla i New Orleans og Mississippi og urfremføringen av Dos Santos Santo Antonio dos Portogueses i Roma. Kunstnerisk leder for Opera Bergen 1982-1997. Operasjef for Stiftelsen Vest Norges Opera fra 1998-2007. Kunstnerisk leder for Bergen Operakor siden starten i 1981. I perioden 2004-2007 har hun dirigert bl.a. Dvoraks "Stabat Mater", Verdis "Messa da Requiem" i Budapest Congress Center, "La Bohème", TV-overført operagalla i Piatra Neamt, Romania, "Rockquiem" og "Tosca" utendørs på Bergenhus festning, Eugen Onegin i Grieghallen og Händels "Messias" i Beijing, "Barbereren i Sevilla" ved Den Nationale Scene, "Aida" på Bergenhus festning og Mahlers 8. symfoni i Grieghallen, Skandinaviapremiere på Floyds "Susannah", Dvoraks "Requiem", Schumanns "Das Paradies und die Peri", Mozarts "Così fan tutte" og Saint Saëns "Samson og Dalila, Mussorgsky "Mozart og Salieri", og Salieris "Requiem i Rovigo/Italia. Puccini "Suor Angelica", Libby Larsen "Dreaming Blue" og Don Pasquale, Donizetti i Sibiu/Romania, Verdi Nabucco og Verdi Maskeballet, samt Händels "Messias" i Shanghai. I 2008 dirigerte hun Mozarts "Requiem" og Lloyd Webbers "Requiem" i The Forbidden City Concert Hall /Beijing med Bergen Operakor og Beijing Opera and Ballet Orchestra, og Offenbachs Hoffmans eventyr i Aenum og videre Puccinis Madama Butterfly i 2009.

BERGEN OPERAKOR

Bergen Operakor kan skrive sin historie tilbake til 1976, og da som et sammensatt sesongbasert kor som medvirket ved operaoppsetninger i Bergen. Behovet for permanent virksomhet resulterte i debutkonsert 1981 med Brahms «Liebeslieder Waltzer» og Gades «Elverskud», og markerte innledningen til en helårsdrevet virksomhet med omfattende medvirkning i opera, symfoni og kirkemusikk. Medlemmer rekrutteres ved prøvesang på grunnlag av stemmekvalitet og musikalsk fleksibilitet. Anne Randine Øverby har vært kunstnerisk leder siden etableringen i 1981.

Bergen Operakor har hatt et omfattende kirkemusikalsk og symfonisk repertoar i samarbeid med «Harmonien», Festspillene i Bergen og i egen regi som omfatter bl.a. Brahms, Beethoven, Mahler, Mozart, Rutter og Berlioz. Koret har deltatt i en rekke sceniske operaoppsetninger produsert av Opera Bergen. Fra 1998-2007 har Bergen Operakor samarbeidet med Vest Norges Opera. Aida, Macbeth, Carmen, Turandot, La Boheme, Der Fliegende Holländer, er noen av de mange operaer koret har medvirket i. I tillegg må fremføringer av «Chess», Gershwins «Porgy and Bess» og Tippetts «A Child of Our Time» nevnes som eksempler på korets bredde i repertoar.

Bergen Operakor rekrutterer også solister til konserter, musicals og mindre roller i opera. Gjennom ulike konsert og operamedvirkninger har Bergen Operakor hatt gleden av å ledes av flere kjente dirigenter bl.a. Rafael Frübeck de Burgos, Aldo Ceccato, Per Dreier, Carlo Felice Cilario, og sunget med profesjonelle kor som Nord-Deutsche Rundfunk, Czech Philharmonic Choir og Timisoara Philharmonic Choir. Bergen Operakor har ved flere anledninger turnert i utlandet blant annet i juni 2004 i Budapest og Timisoara med Verdis Requiem samt i april 2001, hvor Bergen Operakor medvirket ved konserter med China National Symphony Orchestra i Beijing og i samarbeid med Beijing Symphony Orchestra fremførte Brahms Requiem.

I november 1998 fremførte Bergen Operakor i samarbeid med Prague Symphonic Orchestra Mozart: Requiem i Smetana Hall, og videre fremførte samme konsert sammen med Amadeus Orchester Wien i selveste Grosser Musikervereinssal i Wien. I april 2008 var Bergen Operakor igjen invitert av konserthuset "The Forbidden City Concert Hall" i Beijing og fremførte der Mozarts Requiem og Andrew Lloyd Webbers Requiem. Palmesøndag 6. april 2009 fremførte Bergen Operakor A. Dvorak STABAT MATER i Johanneskirken og neste på konsert 22 november i Johanneskirken blir det engelsk konsert med Elgar og Patterson på programmet.

Bli medlem i Opera Bergens Venner

Venneforeningen er en ren støtteforening der du som medlem får tilsendt informasjon om produksjonene, og tilbud om 15 – 20 % rabatt på billetter til konserter og forestillinger.

Med ditt medlemskap (kr. 300 per år) støtter du Opera Bergens virksomhet i arbeidet med en selvstendig regional opera på Vestlandet.

Bli med på utviklingen videre – operaen trenger deg!

Navn: _____

Adresse: _____

Sendes til:

Opera Bergen Venner,, Postboks 763 Sentrum, , 5807 Bergen

Du kan også sende din innmelding via e-mail til

post@operabergen.no

BERGEN OPERAKOR

inviterer til konsert i

JOHANNESKIRKEN

Søndag 22. november kl. 19.30

E. ELGAR

Te Deum og Benedictus

Barne- og ungdomskoret RAGAZZI

medvirker med

verk av Bob Chilcott og John Rutter

Bill. kr. 200/150

Billettsalg ved inngang 1 time før konsertstart

OPERA BERGEN PRODUKSJON 1982 - 2009

S – scenisk oppsetning
K – konsertfremføring

Opera Bergen produksjon:

1982 Manon

Jules Massenet / Grieghallen – S

1982 Dido & Æneas

Henry Purcell / Grieghallen - S

1983 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1983 Populærkonsert

Grieghallen/Hordaland –K

1984 Faust

Charles Gounod / Grieghallen - S

1984 Porgy and Bess

George Gershwin

Grieghallen og turné - K

1985 Don Carlos

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1986 Eugen Onegin

Peter Tchaikovsky / Grieghallen -S

1987 Madama Butterfly

Giacomo Puccini / Den Norske Operas
oppsetning i samarbeid / Grieghallen -S

1987 La Vida Breve

Manuella de Falla / Grieghallen - K

1987 Jubileumsgalla

Konsert i Grieghallen - K

1987 Trubaduren

Giuseppe Verdi / I samarbeid med
Musikelskabet "Harmonien" og
Stavanger Symfoniorkester /
Grieghallen - S

1987 Macbeth

Giuseppe Verdi / I samarbeid med
Bergen Fil.Ork / Grieghallen - K

1986/89/92 Requiem

Andrew Lloyd Webber
Johanneskirken/turné i Hordaland -K

1988 Den solgte brud

Bedrich Smetana

På DNS i samarbeid med
SommerBergen - S

1988 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice
Grieghallen/turné i Hordaland -K

1989 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - K

1989 Macbeth

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1990 Mordet i katedralen

Ildebrando Pizzetti
Kirkeopera i Johanneskirken - S

1990 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice
Stavanger/Førde/Bergen - K

1990 Operagalla

Bergen Filharmoniske Orkester
Grieghallen - K

1990 Aida

Giuseppe Verdi / Grieghallen -K

1991 Porgy and Bess

George Gershwin / Vestlandsturné -K

1991 Cavalleria Rusticana

Pietro Mascagni / Grieghallen- S

1992 Porgy and Bess

George Gershwin / Grieghallen - SK

1992 Porgy and Bess

George Gershwin - S
Cairo Opera House, Egypt

Odeon Theatre, Eritrea

1992 Carmen

George Bizet / Grieghallen - S

1993 Samson og Dalila

Camille Saint-Saëns / Grieghallen – S

1993 Samson og Dalila

Camille Saint-Saëns

Turné Ashkelon Amfitheatre, Israel
og Odeon Theatre, Eritrea - S

1993 Turandot

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1994 Operaaften

Grieghallen - K

1994 Operagalla

I samarbeid med Tsjekkisk Uke
Grieghallen - K

1994 Otello

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1995 Nabucco

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

1995 A Child of Our Time

Sir Michael Tippett / Grieghallen - S

1995 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice /
Bergen/Stavanger - K

1995 Manon Lescaut

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1996 Macbeth

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1996 Aida

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

1997 Der Fliegende Holländer

Richard Wagner / Grieghallen – K

1997 Don Carlos

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1997 Turandot

Giacomo Puccini / Bergenhus Festning - T

1997 Carmen

George Bizet / Messehallen Arenum – S

Opera Bergen produksjon for Vest Norges Opera 1998-2007

1998 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1998 Der Fliegende Holländer

Richard Wagner / Sommer/uteopera i
Solheimsviken - S

1998 Violanta

Erich Wolfgang Korngold
I samarbeid med Stiftelsen Harmonien/
Bergen Filharmoniske Orkester
Grieghallen - S

1998 Requiem

Wolfgang Amadeus Mozart
Prague Symphony Chamber
Orchestra/Amadeus Orchester Wien,
Smetana Hall / Musikverein/
Johanneskirken - K

1999 Tosca

Giacomo Puccini

I samarbeid med Stiftelsen
Harmonien / Grieghallen - S

1999 Carmina Burana

Carl Orff / Messehallen Arenum - K

1999 Macbeth

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

1999 The Medium

Gian Carlo Menotti / Logen Teater - S

1999 Le Villi

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1999 Cavalleria Rusticana

Pietro Mascagni / Grieghallen - S

2000 Werther

Jules Massenet / I samarbeid
med Stiftelsen Harmonien - S

2000 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice
Grieghallen/Messehallen Arenum - K

2000 l'Elisir d'Amore

Gaetano Donizetti
Den Nationale Scene - S

2000 Nabucco

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

2000 Olav Tryggvason

Grieg/Søderlind/Nordraak /
I samarbeid med Den Norske Opera,
Bergen Fil. Ork. og Kulturby Bergen 2000 /
Grieghallen - S

2001 Madama Butterfly

Giacomo Puccini / Messehallen Arenum - S

2001 Ein Deutsches Requiem

Johannes Brahms / Beijing Symfoniorkester
Den Forbudte By, Beijing- K

2001 Carmen

George Bizet / Bergenhus Festning - S

2002 Tryllefløyten

Wolfgang Amadeus Mozart
Messehallen Arenum - S

2002 Askepott

Gioacchino Rossini
Den Nationale Scene - S

2002 Turandot

Giacomo Puccini / Bergenhus Festning - S

2002 Turandot

Giacomo Puccini
Uteopera på Youngstorget - S

2003 Faust

Charles Gounod / Messehallen Arenum - S

2003 Cavalleria Rusticana

Pietro Mascagni / Bergenhus Festning - S

2003 Carmina Burana

Carl Orff / Bergenhus Festning - K

2003 La Traviata

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

2004 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

2004 Rockquiem

Rocksymfonisk forestilling basert på Mozart
Requiem med rock-instrumentasjon av
Stefan Wurz / Bergenhus festning - S

2004 Tosca

Giacomo Puccini / Bergenhus festning - S

2004 Die Sieben Todsünden

Weill/Brecht / Peer Gynt Salen, Grieghallen - S

2004 Eugen Onegin

Peter Tchaikovsky / Grieghallen - S

2005 Eloise

Karl Jenkins / Barneopera i Logen Teater - S

2005 Barbereren i Sevilla

Gioacchino Rossini / Den Nationale Scene - S

2005 Aida

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

2005 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice
Bergenhus Festning - K

2006 Susannah

Floyd / Flyhangar på Flesland - S

2006 Eloise

Karl Jenkins / Barneopera / Logen Teater - S

2006 Così fan tutte

W.A.Mozart / Den Nationale Scene - S

2006 Trubaduren

G. Verdi / Bergenhus Festning - S

2006 Samson og Dalila

C. Saint Saëns / Arenum - S

2007 Suor Angelica

G. Puccini / Johanneskirken - S

2007 Dreaming Blue

Libby Larsen / Barne- ungdomsopera
Logen Teater - S

2007 Nabucco

G.Verdi / Bergenhus Festning - S

2007 Maskeballet

G.Verdi / Grieghallen – S

Opera Bergen produksjon:

2008 Hoffmanns eventyr

J. Offenbach / Messehallen Arenum - S

2008 Mozarts Requiem

Andrew Lloyd Webbers Requiem

Den Forbudte By, Beijing- K

2009 Madama Butterfly

Giacomo Puccini / FORUM - S

2009 The Two Fiddlers

Peter Maxwell Davies
Barneopera i Håkonshallen – S

2009 Macbeth

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

